

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/44991> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Van Damme, Yves

Title: Vragen voor Eckhart : de Dialoog tussen Eckhart en de leek als kritische zoektocht naar een veertiende-eeuwse lekenspiritualiteit

Issue Date: 2016-12-13

Stellingen
behorende bij het proefschrift

Vragen voor Eckhart

*De Dialoog tussen Eckhart en de leek als kritische
zoektocht naar een veertiende-eeuwse
lekenspiritualiteit*

van Yves Van Damme

- 1 De *Dialoog tussen Eckhart en de leek* kan niet als een omgekeerde ‘meester-leerling-dialoog’ worden beschouwd. Nooit weet de leek de meester te overvleugelen.
Contra: Stephanus Axters, *Geschiedenis van de vroomheid in de Nederlanden*, dl. 2, *De eeuw van Ruusbroec*, Antwerpen, De Sikkel, 1953, p. 449.
- 2 In de *Dialoog tussen Eckhart en de leek* en het werk van Jan van Leeuwen wordt een overeenkomstig begrippenkader ontwikkeld om dezelfde maatschappelijk-religieuze fenomenen te bespreken. De teksten moeten wat betreft hun maatschappijkritiek in nauwe samenhang met elkaar worden gelezen.
- 3 Centraal in de *Dialoog tussen Eckhart en de leek* staat het pleidooi om leken die een spirituele wending aan hun leven wilden geven de ruimte te bieden dat naar eigen inzicht te doen, zowel naar vorm als inhoud.
- 4 De natuurwetenschappelijke passages uit de *Dialoog tussen Eckhart en de leek* zijn in vergelijking met die in andere Middelnederlandse teksten hoogstaand en vooruitstrevend voor hun tijd.
- 5 Het idee dat Jan van Leeuwens kritiek op Meister Eckhart alleen berustte op diens niet erg positieve faam miskent Van Leeuwens inzicht in de maatschappelijke consequenties die het gevolg zouden kunnen zijn van een te strikte interpretatie van de Eckhartiaanse leer.
- 6 Om de strekking van een middeleeuwse tekst juist te kunnen inschatten is het soms van belang de herhalingen en herformuleringen van een idee of argument in de beschouwing te betrekken.
- 7 De mystieke dimensie van de Middelnederlandse spirituele literatuur kan niet los worden gezien van het praktisch-religieuze, sociale en ethische project waarin deze teksten bijna altijd zijn ingebed.
- 8 De vernieuwde inzichten die de Latijnse geleerdheid vanaf de hoge middeleeuwen ontwikkelde aangaande natuurkunde en kosmologie zijn ook aanwijsbaar in de volkstalige literatuur. Met deze dynamiek wordt in het hedendaagse onderzoek nog te weinig rekening gehouden.
- 9 Het ontbreekt de medioneerlandistiek nog te vaak aan de ambitie om bij het opstellen van onderzoeksvragen expliciet een antwoord te willen bieden op vragen die ook voor de wereld van vandaag maatschappelijke relevant zijn.
- 10 Investeren in sociale voorzieningen als degelijke en betaalbare restaurants en huisvesting voor studenten en personeel zou voor de Universiteit Leiden een hefboom kunnen zijn bij het creëren van een bloeiende, internationale en meer hechte academische gemeenschap.
- 11 Het vrije verkeer van personen binnen het eengemaakte Europa wordt niet geholpen door de dienstverlening van de NS en NMBS, noch door de angst van de Nederlandse en Belgische regeringen om te investeren in de eigen spoorwegmaatschappijen.
- 12 Het kopen en verbouwen van een achttiende-eeuwse herenhuis in het oude centrum van Gent is jammer genoeg geen garantie voor het terugvinden van het verloren paneel van het Lam Gods.

Stellingen
behorende bij het proefschrift

Vragen voor Eckhart

*De Dialoog tussen Eckhart en de leek als kritische
zoektocht naar een veertiende-eeuwse
lekenspiritualiteit*

van Yves Van Damme

- 1 De *Dialoog tussen Eckhart en de leek* kan niet als een omgekeerde ‘meester-leerling-dialoog’ worden beschouwd. Nooit weet de leek de meester te overvleugelen.
Contra: Stephanus Axters, *Geschiedenis van de vroomheid in de Nederlanden*, dl. 2, *De eeuw van Ruusbroec*, Antwerpen, De Sikkel, 1953, p. 449.
- 2 In de *Dialoog tussen Eckhart en de leek* en het werk van Jan van Leeuwen wordt een overeenkomstig begrippenkader ontwikkeld om dezelfde maatschappelijk-religieuze fenomenen te bespreken. De teksten moeten wat betreft hun maatschappijkritiek in nauwe samenhang met elkaar worden gelezen.
- 3 Centraal in de *Dialoog tussen Eckhart en de leek* staat het pleidooi om leken die een spirituele wending aan hun leven wilden geven de ruimte te bieden dat naar eigen inzicht te doen, zowel naar vorm als inhoud.
- 4 De natuurwetenschappelijke passages uit de *Dialoog tussen Eckhart en de leek* zijn in vergelijking met die in andere Middelnederlandse teksten hoogstaand en vooruitstrevend voor hun tijd.
- 5 Het idee dat Jan van Leeuwens kritiek op Meister Eckhart alleen berustte op diens niet erg positieve faam miskent Van Leeuwens inzicht in de maatschappelijke consequenties die het gevolg zouden kunnen zijn van een te strikte interpretatie van de Eckhartiaanse leer.
- 6 Om de strekking van een middeleeuwse tekst juist te kunnen inschatten is het soms van belang de herhalingen en herformuleringen van een idee of argument in de beschouwing te betrekken.
- 7 De mystieke dimensie van de Middelnederlandse spirituele literatuur kan niet los worden gezien van het praktisch-religieuze, sociale en ethische project waarin deze teksten bijna altijd zijn ingebed.
- 8 De vernieuwde inzichten die de Latijnse geleerdheid vanaf de hoge middeleeuwen ontwikkelde aangaande natuurkunde en kosmologie zijn ook aanwijsbaar in de volkstalige literatuur. Met deze dynamiek wordt in het hedendaagse onderzoek nog te weinig rekening gehouden.
- 9 Het ontbreekt de medioneerlandistiek nog te vaak aan de ambitie om bij het opstellen van onderzoeksvragen expliciet een antwoord te willen bieden op vragen die ook voor de wereld van vandaag maatschappelijke relevant zijn.
- 10 Investeren in sociale voorzieningen als degelijke en betaalbare restaurants en huisvesting voor studenten en personeel zou voor de Universiteit Leiden een hefboom kunnen zijn bij het creëren van een bloeiende, internationale en meer hechte academische gemeenschap.
- 11 Het vrije verkeer van personen binnen het eengemaakte Europa wordt niet geholpen door de dienstverlening van de NS en NMBS, noch door de angst van de Nederlandse en Belgische regeringen om te investeren in de eigen spoorwegmaatschappijen.
- 12 Het kopen en verbouwen van een achttiende-eeuwse herenhuis in het oude centrum van Gent is jammer genoeg geen garantie voor het terugvinden van het verloren paneel van het Lam Gods.